

12.01.2023 r.

BP.5132.360.2022

2023.455105.KUB

P. sp. z o.o. i wspólnicy sp. k.

Decyzja nr 3/2023/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku P. sp. z o.o. i wspólnicy sp. k., zwanej dalej „Spółką” albo „Wnioskodawcą”, o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za prawidłowe stanowisko Wnioskodawcy, w zakresie niepodlegania komandytariusza spółki komandytowej dodatkowemu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu otrzymywania wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki, w oparciu o umowę spółki i uchwałę wspólników, ponad tytuł ustanowiony w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 28 grudnia 2022 r. spółka P. sp. z o.o. i wspólnicy sp. k. z siedzibą w ....., wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: ....., posiadającą NIP: ..... oraz REGON: ....., zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie podlegania komandytariuszy obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wynagrodzenia uzyskiwanego na mocy uchwały za prowadzenie spraw spółki.

Wniosek spełniał wymogi formalne wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W opisie stanu faktycznego Spółka wskazała, że prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki komandytowej. Komandytariusze Spółki są osobami fizycznymi, zamieszkującymi w Polsce. Komandytariusze na dzień złożenia wniosku są zatrudnieni w Spółce w oparciu o umowę o pracę. Spółka wskazała ponadto, że stosunek pracy nie oddaje w sposób właściwy zadań wykonywanych przez Komandytariuszy oraz relacji prawnych i faktycznych łączących ich ze Spółką. W związku z powyższym podjęta została decyzja o rozwiązaniu stosunków pracy Komandytariuszy ze Spółką oraz o zmianie umowy Spółki. Zmiana umowy Spółki polegać ma na przyznaniu wspólnikom, w tym Komandytariuszom, prawa prowadzenia spraw Spółki oraz prawa do wynagrodzenia z tego tytułu. Wskazanym Komandytariuszom wynagrodzenie przyznane będzie w oparciu o uchwałę wspólników wydaną na podstawie umowy Spółki. Osoby te nie będą wykonywały żadnej umowy (umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o świadczenie usług etc.) na rzecz Spółki.

W świetle tak opisanego stanu faktycznego, Spółka postawiła następujące pytanie: *„Czy prowadzenie przez Komandytariuszy spraw Spółki na podstawie zobowiązania wynikającego z umowy spółki za wynagrodzeniem stanowi tytuł do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, a tym samym czy Spółka będzie pełniła funkcję płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu wynagrodzenia przyznanego Komandytariuszom na podstawie umowy spółki i uchwały wspólników?”.*

Zgodnie ze stanowiskiem Spółki: *„(...) prowadzenie przez Komandytariuszy spraw Spółki na podstawie zobowiązania wynikającego z umowy spółki za wynagrodzeniem nie stanowi tytułu do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, a tym samym Wnioskodawca nie będzie pełnił funkcji płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu wypłaty Komandytariuszom wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki przyznanego w oparciu o umowę spółki i uchwałę wspólników.”.*

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach, w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Zgodnie natomiast z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 5 ust. 21 ustawy o świadczeniach, za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą uważa się osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.). Stosownie do treści art. 8 ust. 6 pkt 4 ostatniej z wymienionych ustaw, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Wobec powyższego, na zasadzie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Powyższe implikuje okoliczność, że na gruncie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest uważany za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą na potrzeby ustalenia podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Przepisy ustrojowe spółki komandytowej zostały ustanowione tytule drugim dziale trzecim k.s.h. Jednym z najistotniejszych elementów składających się na naturę spółki komandytowej jest okoliczność, że występują w niej dwa rodzaje wspólników. Co najmniej jeden wspólnik – o statusie zbliżonym do statusu wspólnika spółki jawnej – odpowiadający za zobowiązania spółki (komplementariusz) oraz wspólnik o ograniczonym kwotowo zakresie odpowiedzialności, nie mający prawa prowadzenia spraw spółki (komandytariusz) (art. 102 k.s.h.).

Zakres odpowiedzialności implikuje dalsze różnice pomiędzy statusem wspólników. Komandytariusz z mocy art. 121 § 1 k.s.h. nie ma ani prawa, ani obowiązku prowadzenia spraw spółki. Komandytariusz nie jest również uprawniony do reprezentowania spółki inaczej, niż jako jej pełnomocnik (art. 118 § 1 k.s.h.). Według art. 117 k.s.h. spółkę reprezentują natomiast

komplementariusze, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono prawa reprezentowania spółki. (Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 4, Warszawa 2022).

Naturalną konsekwencją ograniczonych uprawnień i zakresu odpowiedzialności komandytariusza jest udział w zyskach i stratach spółki. Na zasadzie art. 123 § 1 k.s.h., komandytariusz uczestniczy w zysku spółki proporcjonalnie do jego wkładu rzeczywiście wniesionego do spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Z powyższego płynnie wniosek, że kodeksowy model zróżnicowania statusu komplementariuszy i komandytariuszy zakłada, że komplementariusze pełnią role wspólników zarządzających, a komandytariusze pasywnych inwestorów finansujących działalność spółki (J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2022).

Ponadto jak wskazuje się w doktrynie, niedopuszczalne jest łącznie statusu komplementariusza i komandytariusza, gdyż byłoby to sprzeczne z naturą tej spółki (Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 4, Warszawa 2022).

W konsekwencji w modelowym ujęciu komplementariusz jako w pełni odpowiedzialny za zobowiązania spółki komandytowej prowadzi jej sprawy, a komandytariusz jako wspólnik pasywny jest pozbawiony tego prawa i obowiązku. Analogicznie role obydwu wspólników należy postrzegać, w przypadku interpretacji przepisów o ubezpieczeniach społecznych i ubezpieczeniach zdrowotnych.

Niezależnie od tego kodeksowa regulacja prowadzenia spraw spółki komandytowej ma charakter względnie obowiązujący (art. 37 § 1 k.s.h. w zw. z art. 103 k.s.h.), zaś art. 121 k.s.h., dotyczący statusu komandytariusza w zakresie prowadzenia spraw spółki, ma charakter *iuris dispositivi*. Na zasadzie art. 103 § 1 k.s.h., w sprawach nieuregulowanych w analizowanym dziale k.s.h. do spółki komandytowej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie z przepisem art. 39 § 1 k.s.h. w zw. z art. 103 k.s.h., co do zasady, każdy wspólnik spółki ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki, a prawo to jest prawem osobistym, członkowskim o charakterze obligacyjno-organizacyjnym, a w związku z tym nie może być przedmiotem rozporządzenia.

Z mocy art. 121 § 1 k.s.h., komandytariusz jako inwestor pasywny, nie jest uprawniony ani obowiązany do prowadzenia spraw spółki. Prowadzenie spraw spółki zostało powierzone komplementariuszom i zasady prowadzenia przez nich spraw spółki regulują przepisy właściwe

dla spółki jawnej (art. 103 w zw. z art. 40 k.s.h.). Jak wyżej wskazano przyjęcie tego modelu nie ma jednak charakteru bezwzględny. Artykuł 121 § 1 in fine k.s.h., przesądza, że regulacja ta ma charakter dyspozytywny i umowa spółki może inaczej ukształtować zasady prowadzenia spraw spółki. Nie jest zatem wykluczone umowne nałożenie na komandytariusza prawa jak i obowiązku prowadzenia spraw spółki.

Przywołane uwagi dotyczą prowadzenia spraw spółki sensu stricto, tj. rozumianego jako czynności z zakresu stosunków wewnętrznych spółki, przejawiających się w podejmowaniem wszystkich decyzji dotyczących jej funkcjonowania.

Zasadą wynikającą z art. 46 k.s.h. jest okoliczność, że za tak rozumiane prowadzenie spraw spółki, w zakresie o jakim mowa w art. 39-40 k.s.h. wspólnik nie otrzymuje wynagrodzenia. Przepis ten ma charakter dyspozytywny, a jego modyfikacja następuje w umowie spółki, statuującej stosunek korporacyjny (vide – art. 37 k.s.h.).

W związku z powyższym wspólnicy w umowie spółki mogą wprowadzić zasadę, że wspólnik prowadzący sprawy spółki ma prawo do wynagrodzenia. Zatem, wspólnicy w umowie spółki mogą powierzyć prowadzenie spraw spółki komandytariuszowi i ustalić, że odbywa się to za wynagrodzeniem. W takim przypadku komandytariusza prowadzącego sprawy spółki nie łączyłby ze spółką żaden stosunek cywilnoprawny skutkujący wzajemnością świadczonych usług, ale stosunek właścicielski, natomiast wypłacone wynagrodzenie byłoby pochodną tegoż stosunku i wykonywanych na jego podstawie czynności.

Przenosząc powyższe na grunt opisanego we wniosku zdarzenia przyszłego, należy stwierdzić, że pobieranie przez komandytariusza wynagrodzenia za prowadzenie spraw spółki, w wysokości ustalonej umową spółki i uchwałą wspólników nie stanowiłoby dodatkowego w odniesieniu do art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, samodzielny tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o jakim mowa w art. 82 ustawy o świadczeniach.

Należy jednak zastrzec, że obowiązek wykonywania czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki dotyczący wspólnika spółki może wynikać bezpośrednio z przepisów k.s.h., lecz pozycja wspólnika może być także ukształtowana - stosownie do łączących się z tą funkcją kompetencji, uprawnień i obowiązków przewidzianych albo w umowie spółki, albo w umowie stron, zgodnie z zasadą wolności umów – na podstawie umowy zlecenia (za wynagrodzeniem lub bez wynagrodzenia – art. 45 k.s.h. w zw. z art. 735 § 1 k.c.).

Powyższe dotyczy w szczególności prowadzenia spraw spółki sensu largo, w którym to ujęciu zakres kompetencji komandytariusza obejmowałby również reprezentację spółki przed osobami trzecimi. O ile bowiem sytuacja prawna komplementariusza na gruncie przepisów o ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych z założenia klasyfikuje wszelkie przychody jego związane z reprezentacją i prowadzeniem spraw spółki jako związane ze statusem wspólnika, o tyle status komandytariusza wyklucza taki stan rzeczy.

W celu reprezentowania spółki w stosunkach zewnętrznych, komandytariusz powinien bowiem legitymować się odrębnym pełnomocnictwem. Wobec tego zachodzi potrzeba nawiązania odrębnej od umowy spółki czynności prawnej. Wynagrodzenie uzyskane w związku z wykonywaniem tej czynności może nie być zaklasyfikowane jako pochodna statusu wspólnika.

Konieczności rozróżnienia obydwu stosunków prawnych nie zmieni również fakt umieszczenia pełnomocnictwa w treści umowy spółki. Ocena, czy stosunek prawny łączący komplementariusza ze spółką ogranicza się wyłącznie do więzi ukształtowanej przez przepisy prawa handlowego, czy obok elementów wynikających z tych przepisów zawiera również cechy charakterystyczne dla innego stosunku prawnego, wynikać musi z analizy składanych przez strony oświadczeń woli i działań podejmowanych w ich wyniku.

Pouczenie

Od niniejszego postanowienia stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 7 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo

- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221, poz. 2193, z późn. zm.) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.

Na podstawie art. 243 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.